

V letech 2014–2016 vycházel v Gongu seriál *(Polo)zapomenuté příběhy*. Po zániku Gongu vám nyní v Unii nabízíme jeho volně pokračování.

TEXT: Petr Pánek / FOTO: archiv autora

2. Díl
(Polo)zapomenuté příběhy

Zakázané řádové sestry: příběh sestry Pauliny (1915–2015)

Sestra Paulina byla školskou sestrou řádu de Notre Dame, který vzdělával a vychovával žáky v ústavech pro hluchoněmé děti – v Praze, Hradci Králové a Českých Budějovicích. V Pražském ústavu pro hluchoněmé působily řádové sestry v letech 1870–1955.

Byla to velká událost, když přijela 22. listopadu 2012 do školy pro neslyšící v Holečkově ulici na pražském Smíchově. Škola pořádala Den otevřených dveří a sestra Paulina byla u toho. Na den přesně 57 let poté, co ji a další řádové sestry komunisté násilně odvezli.

Měsíc předtím, 26. října 2012, měla přednášku a besedu pro studenty Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Přišlo kolem 100 lidí. Při druhé besedě, 15. října 2014, už ze zdravotních důvodů nemohla přijít, ale poslala svým bývalým neslyšícím žákům krásný videopozdrav.

Měl jsem to štěstí, že jsem mohl sestru Paulinu několikrát navštívit v jejím domově v řádových sester v Krči. Během našich dlouhých hovorů vznikl také tento rozhovor, který otiskujeme po šesti letech. Sestra Paulina se tu ohlíží za svým životem, dlouhým rovných sto let.

V jakých poměrech jste vyrůstala?

Narodila jsem se za vlády Františka Josefa I. v jižních Čechách, v Radomyšli u Strakoníc, dne 7. března 1915 – do velké rodiny Doušů, v níž bylo celkem deset dětí – čtyři chlapci a šest děvčat. Já jsem byla osmá.

Všichni jsme se měli rádi a byli jsme spokojeni s tím, co nám mohli rodiče dávat ze své práce na malém hospodářství, kde jsme od mládí pomáhali, nač jsme stačili. Žila s námi i babička. Když měla 100. narozeniny, tak ji naši dovezli k fotografovi do Strakoníc – to byla její první fotografie v životě. Když na ni rozsvítil reflektor, prý řekla: „Ale pane, nedělej si se mnou takovou škodu.“ Tak byla skromná. Žila ještě dva roky. Když začala umírat, se všemi se rozloučila – to jsme šli za sebou podél postele a každému z nás požehnala křížkem na čelo.

Po babičce nás pak bolestně překvapila svou smrtí maminka. Ráno nás vypravila do školy, a když jsme se s bratrem vrátili ze školy ze Strakonice domů vlakem, maminka už ležela v rakvi. Bylo jí 52 roků.

Co Vás přivedlo ke vstupu do řádu?

Těžko říct. I to řídil Pán Bůh. To jsem cítila ve svém nitru, zvlášť když jsem se dostala do 3. třídy měšťanské školy v Horažďovicích. Nejdříve jsem tam jezdila vlakem, což bylo dost daleko. Až po velkém krupobíjí v Radomyšli, kdy na poli nezůstala ani nejmenší úroda, mi řekl bratr, že když se musí všechno kupovat, tak bych si mohla ušetřit cesty a rovnou tam bydlet. Líbilo se mi tam a více jsem naslouchala „Božímu volání“ a svěmu rozhodnutí stát se učitelkou – u Školských sester.

Po vykonané zkoušce roku 1930 jsem nastoupila do učitelského ústavu v Českých Budějovicích. V roce 1934 jsem maturovala a hned nastoupila do noviciátu v Horažďovicích. Po prvním noviciátu jsme léta Páně 1935 jely učit na Smíchov.

Jaké byly začátky?

Elán k této práci jsem si od Pána Boha vyprošovala v denní modlitbě. Žádnou zkušenost pro vyučování neslyšících dětí jsem neměla. Za svého studia na učitelském ústavu jsem byla jen dvakrát na exkurzi v ústavu pro hluchoněmé v Českých Budějovicích.

Začala jsem učit v první třídě. Hezky jsem se na první den připravila. Mluvila jsem na děti, ale navzájem jsme si vůbec nerozuměli. Jen jsme se na sebe zoufale dívali. Jeden chlapec plakal, držel si v ruce ještě jízdenku a jen o tu měl zájem. A já jsem se také jen tak tak držela, abych nezačala také plakat.

Díky Pánu Bohu za to, že se nás tří nových nezkušených učitelek – Miluše, Daniely a mne – s láskou ujaly starší sestry učitelky a zacvičovaly nás. S pomocí Boží už jsme vyučování zvládaly a začaly jsme rozumět. Na Smíchově bylo v té době celkem 20 sester, deset z nich byly učitelky.

Jaký jste měla dojem z prvního školního roku?

Když jsem si představila a uvědomila jeho začátky a průběh, musím říct, že pěkný, požehnaný, hodnotný. Další rok to žáci při Mikulášské besídce názorně ukázali a vyslovili slova, kterým se naučili. Každý měl na hlavě korunku s jedním písmenem, například: $p - a - t - m$, která jsme se učili ve slovech.

Žáci stáli v řadě na podiu. Vyběhnutím jednotlivých písmen sestavili z nich uprostřed jeviště slovo, které každý sám nahlas vyslovil, a pak se všichni uklonili obecenstvu a návratem do řady udělali volný prostor pro další slova. Ale nejkrásnější okamžik toho čísla byl, když se otevřela opona a Anička Sadílková – teď Küffnerová – viděla sedět u jeviště krásně oblečeného Mikuláše a plná úžasu neměla pro nic jiného zájem. Chtěla, aby se všichni potěšili a viděli Mikuláše, zvlášť sestra Paulina. Anička běhala radostně po jevišti, tleskala rukama, několikrát přiběhla ke mně k budce a všemožně se snažila, abych vylezla z budky a podívala se na Mikuláše. Když jsem ji neposlechla, začala mne sama vytahovat. To se všechno v sále smíchem otřásalo a mnozí pak říkali, že ta radost žačky se jim nejvíc líbila.

Které ředitele jste na smíchovském ústavu zažila?

Po dobu mé 20leté působnosti na Smíchově jsem spolupracovala se třemi řediteli. Nejdéle – 13 roků – s Aloisem Novákem. Vzpomínám si, jak jsem se jednou, hned na začátku, s ředitelem Novákem srdečně zasmála. Na slově vlasy mi chtěl ukázat, že je při vyučování nutný názor. Sáhł si rukou na hlavu a hledal vlasy, nenašel je, začal se smát a hlasitě povidá: „Safra, dyť já tam nic nemám.“ Šest let jsem učila pod Josefem Haškem a pod Františkem Šromem jeden rok. Se všemi jsem byla spokojena a dobře se mi pracovalo.

*Pokračování přístě
O sestře Paulině – 2. díl.*